

GIÓ NHỮNG MÙA SAU

1.

Buổi sáng vừa ra cửa đi làm, chợt nghe thoáng lạnh, tôi vội quay vào khoác chiếc áo choàng loại nhẹ. Trời lại bắt đầu vào thu. Thoáng chốc, trôi nhanh “trăm năm là mấy, một ngày dài ghê”. Những chiếc lá khô vàng đã bắt đầu rụng rải rác phía sau nhà. Thời gian chợt như trêu ghẹo, đùa cợt với chúng ta. Nhiều lúc soi gương, tôi cứ tưởng mình đang nhìn một người khác. Một tôi phía bên ngoài đang nhìn chăm chăm một tôi bên trong mặt gương soi thật xa lạ với thời gian. Con người của hôm qua chưa kịp nhận diện con người của hôm nay..? Trên con đường đến chỗ làm, chạy thẳng, quẹo trái quẹo phải, tất cả đều là những phản ứng tự nhiên của thói quen (đôi lúc không cần đến cả ý thức). Chừng như tuổi càng cao chúng ta càng có nhiều thói quen và chi phối bởi thói quen, từ thể chất đến tinh thần. Mọi sai lệch trong sinh hoạt hằng ngày đều khiến chúng ta dễ bực dọc, khó chịu và ngay cả tức giận, nhiều khi rất vô lý. Khả năng thích nghi với hoàn cảnh chung quanh đã không còn nhiều... Tôi cho đèn hiệu quẹo vào tiệm thức ăn nhanh phổ biến của cả nước Mỹ “McDonald’s”, như một thói quen! Và cũng như mọi khi, tôi gọi một biscuit với trứng, thịt băm và phô-mát qua cửa sổ

mà không phải ra khỏi xe. Đây là món ăn sáng “gần gũi” nhất của tôi nhiều năm nay. Cà phê và nước uống thì chỗ làm tôi lúc nào cũng có sẵn, “miễn phí” cho nhân viên ngày lẫn đêm. Bà xã thường gọi tôi là “Hai lúa” vì thói quen ăn uống của mình: ngày ba bữa, sáng trưa chiều, không hề biết ăn vặt và không thể sống thiếu cơm! Những lần đi công tác xa, nếu may tìm thấy được quán phở của người Việt mình, mỗi chiều ăn phở tôi đều gọi thêm một chén cơm trắng. Bà chủ tiệm thấy vậy hỏi tôi, phở không đủ ăn hay sao ông phải kêu thêm cơm? Tôi cười lắc đầu, không phải phở ít mà tôi thèm cơm! Mà thật vậy, ăn phở bao giờ tôi cũng kết thúc bằng một chén cơm trộn phở, ngon đến muống cuối cùng.

2.

Nghĩ ngợi lan man tôi chợt nhìn thấy bên lề đường, dọc theo một góc phố ba mẹ con người da trắng đang ngồi cầm hai tấm bảng viết tay nguệch ngoạc. Hình như đứa nhỏ nhất vẫn còn ẵm trên tay. Trời đang vào thu, gió trở mùa và se sắt lạnh. Tôi cho xe chạy chậm lại, sát hơn vào lề đường. Đó là hình ảnh một người phụ nữ da trắng trẻ ngồi bệt trên vỉa hè với đứa con trai chừng 4, 5 tuổi và một cháu bé trong lòng. “Vô Gia Cư – Xin vui lòng giúp đỡ”, bằng mực màu viết trên hai miếng bìa cứng xé ra từ chiếc thùng giấy. Đây cũng không phải lần đầu hay hình ảnh xa lạ gì nơi thành phố tôi đang ở. Nhưng thường thấy là người lớn và không có con nít mang theo. Nhìn kỹ cả ba mẹ con đều xinh đẹp, dễ thương. Chưa kịp phản ứng gì, thì tôi bắt gặp nụ cười thật vô tư, hồn nhiên của cháu trai nhỏ. Chừng như cậu bé chưa nhận thức được hết những gì đang xảy ra cho ba mẹ con. Hoặc cậu bé đã quá quen thuộc với hoàn cảnh lang thang “không nhà cửa” này. Buổi sáng trong giờ cao điểm, xe cộ tấp nập từ mọi phía của đường phố. Không thể gây phiền phức, cản trở giao thông tôi móc ví phần tiền còn lại trong túi và phần bánh biscuit vừa mua vẫn còn nóng. Tôi bấm đèn hiệu dừng xe “khẩn cấp” và ra dấu cho ba mẹ con ra nhận. Đứa bé trai buông tấm bảng giấy, cười tươi chạy về phía tôi. Đôi mắt mệt mỏi, mắt ngủ của người phụ nữ da trắng thoáng lên chút hân hoan rồi chìm vào ánh nhìn xa xăm, tĩnh lặng. “Thank you...”, tiếng cảm ơn trong trẻo của cậu bé chạm đáy lòng một buổi sáng đầu thu. Chiếc xe tôi trở vội đi, để lại phía sau góc phố hình ảnh của ba mẹ con người da trắng không nhà, đang chờ những tấm lòng thương cảm. Cho dù số phận con người thế nào, ra sao đi nữa, cuộc sống vẫn mãi trôi qua giữa lòng đời và lòng người không dứt... Giấc mơ bao giờ cũng ngắt quãng, lẫn lộn. Có khi nằm trong tiềm thức hay trong ký ức của chúng ta một lần thoáng hiện. Hoặc đôi khi hoàn toàn xa lạ mà người mơ thấy, tưởng như không hề có thật. Đất nước Mỹ, phải chăng là giấc mơ của biết bao nhiêu con người trên mặt địa cầu? Nhưng đôi khi các bạn biết không, giấc mơ chỉ hiện hữu trong giấc ngủ lúc nhắm nghiền đôi mắt và thoát ra khỏi cuộc sống hằng ngày.

Tôi tin rằng sẽ không có bất cứ đất nước nào trên cõi đời này sẽ đem lại giấc mơ cho chúng ta, nếu chúng ta không mang nó theo sẵn trong lòng. Hình ảnh ba mẹ con người da trắng chừng như nhắc nhở tôi, thiên đường nào cũng có sự may mắn và nỗi bất hạnh gần bên. Ánh mắt hồn nhiên của cậu bé “vô gia cư” da trắng chỉ khiến tôi thoáng chút thương cảm tình người. Thế thôi. Nhưng ánh mắt thơ ngây ấy lại xô đẩy tôi về với một xót xa khác, một hình ảnh trong tận cùng ký ức của trái tim.

3.

Buổi chiều trên bờ biển Phú Quốc thật yên bình và thật đẹp. Xa xa là Dinh Cậu nằm trên một doi đá coi ra phía ngoài khơi. Mặt trời như trái banh lửa khổng lồ đang lặn và chìm dần vào lòng biển xa. Đây là lần đầu tiên tôi viếng thăm hòn đảo ngọc Phú Quốc. Nhiều nơi trên đảo vẫn còn giữ được vẻ đẹp hoang sơ, chưa bị bàn tay con người xâm lấn, cưỡng chiếm. Nhưng xa gần đã bắt đầu có dấu hiệu của sự phát triển thương mại, những khu nghỉ dưỡng và các khách sạn 5 sao đang đẩy thiên nhiên vào bờ vực nguy cơ của ô nhiễm môi trường... Tôi đi dọc theo khu “Chợ Đêm Phú Quốc” mà mọi người đang chuẩn bị bày biện, chất hàng cho buổi tối. Những tiếng bàn ghế và mùi bếp lửa cũng bắt đầu vang vọng, tỏa lan. Chỉ vài giờ nữa khu phố chợ thưa thớt này sẽ tập nập những người và tràn ngập quán ăn đêm. Gió hanh hanh thổi theo hơi biển mặn và mùi cá phơi khô như một đặc sản không gian của quê hương Rạch Giá, từ đất liền đến đảo xa. Mùi vị quê nhà thấm sâu vào mọi giác quan của mỗi người con đất biển. Buổi chiều đang rơi nhẹ theo từng giọt nắng vàng treo lơ lửng hai bên mặt đường. Chợt thoang thoảng đâu đây mùi thơm quen thuộc của tuổi thơ tôi. Mùi thơm của sữa. Mùi thơm của sữa đậu nành đây mà! Tôi thấy khát và thèm vô cùng một ly sữa đậu nành nóng! “Trà sữa – Sữa đậu nành – Chè các loại”, trước mặt tôi là chiếc xe che kiếng với vài chiếc bàn nhỏ và tấm bảng ghi bắt mắt. Ngồi xuống ghế, tôi gọi một ly sữa đậu nành nóng. “Bác có bỏ thêm đường hông?”, cô gái bán hàng hỏi. Tôi cười, gật đầu. Ly sữa đậu nành bốc khói, thơm phức. Khuấy vài muỗng thì tôi thấy mấy con kiến đen nổi lên, có lẽ ở trong đường. Thường thì chẳng hề hấn gì, nhưng tôi đang ho mấy hôm nay vì chưa thích nghi lắm với thời tiết chung quanh. Còn đang phân vân thì có tiếng: “Mua dùm con vài tấm vé số đi bác!” Đó là cô bé gái khoảng 11, 12 tuổi cầm trên tay xấp vé số quen thuộc mời mọc. Định cười lắc đầu, “Mua giúp con đi bác. Độc đắc mấy chục tỷ lận, con thấy bác có số may mắn đó”. Dưới chiếc nón rộng vành, khuôn mặt xinh xắn là đôi mắt thơ ngây trong sáng của cô bé (lẽ ra phải đang cùng gia đình ngồi ăn buổi cơm chiều). Ánh mắt cô bé không hiểu sao, có cái gì đó khiến tôi khó xử, khó chối từ. “Bao nhiêu một tấm con”? “Dạ 10 ngàn”. Nhớ ra trong túi tôi chỉ còn chừng ba trăm ngàn, mà lúc nãy tôi quên nhắc bà xã đưa thêm tiền dẫn túi. “Bác mua cho con 10 tấm thôi nghen”. “Dạ 100 ngàn, bác lựa đi”. Tôi lấy vội và đưa cô bé tờ giấy 100 ngàn màu xanh. Cất tiền xong, cô bé vẫn còn nhìn tôi ngập ngừng:

-“Bác có uống ly đậu nành có mấy con kiến đó hông bác”? Bây giờ tôi mới nhớ ly sữa đậu nành mà tôi đẩy sang một bên, phân vân vì mấy con kiến đen.

-“Con muốn uống sữa đậu nành, bác kêu cho con một ly khác”.

-“Hổng phải con uống đâu bác... Bỏ mấy con kiến ra, con xin đem về cho đứa em nhỏ con uống...”, cô bé vừa nói vừa lấy trong cái túi vải khoác vai, một chiếc bình bằng nhựa màu xanh. Cử chỉ và lời nói tự nhiên của cô bé làm tôi xúc động vô cùng. Tuổi thơ tôi trong chiến tranh đã “lớn trước tuổi”, đất nước hòa bình phát triển giàu mạnh cũng mang theo những lớp tuổi thơ “già trước tuổi” biết chừng nào! Tôi giúp cô bé vứt bỏ mấy con kiến đen “vô tội vạ” ra khỏi ly sữa đậu nành và gọi thêm một ly nữa mang đi. Tôi đưa cô bé thêm ly mang đi, kèm theo hai tờ giấy 100 ngàn còn lại.

-“Má con dặn hồng được lấy tiền người lạ. Con lấy sữa đậu nành thôi”, cô bé trả tôi lại tờ giấy bạc. Hơi bất ngờ, nhưng tôi cũng vội kiềm chế cảm xúc: “Hay con lựa cho bác thêm 20 tờ vé số nữa đi...”. Cô bé đếm vé số cho tôi và cất giữ lại 2 tờ giấy bạc 100 ngàn.

-“Con ngoan lắm. Ba má con đâu, mà con phải đi bán vé số”?

-“Má con bệnh... Con hồng có ba...”, cô bé trả lời nhỏ giọng, đượm buồn.

Tôi nghèn nghẹn ở cổ, không dám hỏi hay nói lời gì thêm, lặng nhìn cô bé bán vé số với chiếc túi đựng hai ly sữa đậu nành bước đi vào giữa những sợi nắng vàng vọt, mong manh của buổi chiều... Nhiều người “than phiền” người Việt không có thói quen nói tiếng “cám ơn”! Nhưng trong giây phút này, mọi tiếng cám ơn chừng như đều “thừa thãi”, đãi bôi và vô nghĩa như nhau. Ánh mắt, tấm lòng của cô bé bán vé số ở khu chợ Phú Quốc là cả một tấm gương soi cho những kiếp đời này. Chợt đâu đó có tiếng hát phát ra từ chiếc loa của một hàng quán bên đường: “Cuộc đời vẫn đẹp sao / Tình yêu vẫn đẹp sao...”, nghe thật bùi ngùi, mai mỉa. Khu chợ bắt đầu nhộn nhịp tiếng người như xô dạt bóng dáng cô bé trong từng cơn gió mùa biển mặn.

4.

Trên đường về buổi chiều hôm đó, tôi không còn nhìn thấy ba mẹ con người phụ nữ da trắng nữa. Rồi những ngày sau cũng không. Góc lẽ đường nhỏ trở lại bình thường như không hề có chuyện gì xảy ra. Chắc họ đã về một nơi nào đó, một khu tạm trú dành cho những người vô gia cư? Gió đầu thu cũng bắt đầu trở lạnh, kéo theo ngày “tháng Mười chưa cười đã tối”. Hình ảnh ba mẹ con vô gia cư người da trắng khiến tôi nhớ vô cùng cô bé bán vé số và ly sữa đậu nành ở khu chợ đêm Phú Quốc năm nào. Cũng 8 năm rồi, cô bé ngày nay chắc đã trở thành một thiếu nữ 19, 20 xinh đẹp? Cô thiếu nữ ấy bây giờ ra sao, hay vẫn còn giúp mẹ nuôi em bằng những tờ vé số cầm tay? Mong rằng không phải vậy. Mong rằng những may mắn sẽ đáp xuống cuộc đời cô bé để ánh mắt thơ ngây thoát khỏi bao nét nhọc nhằn, bất hạnh. Mong rằng cô bé sẽ quên tôi và ly sữa đậu nành, như quên đi những ký ức buồn trong mênh mông dòng đời nghiệt ngã trôi xa?

Bên ngoài trời đang mùa gió trở. Gió vào thu heo hắt lạnh mặt người. Gió mùa này sẽ thổi về đâu, cho mùa sau nối tiếp? Cô bé ơi, xin hãy đi trọn kiếp người với một tấm lòng trong sáng cứu mang, như những cơn gió mùa thơm ngát của hôm qua...

“... Em ở nơi nào, có còn mùa xuân không em?
“Rừng ngàn lá gió, từng đêm nhắc nhở, thì thầm
“Mai lỡ không về, chắc anh buồn biết mấy
“Dáng nhỏ xuân xưa cũng nhớ đêm ngày... (*)

Nguyễn Vĩnh Long

(*) Nhớ Nhau Hoài – Anh Việt Thu & Thiên Hà